

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava.

Částka 61.

Vydána dne 5. června 1940.

Cena: K 1:20.

Obsah: (180.—182.) 180. Nařízení o doplnění devisorového řádu. — 181. Nařízení, jímž se vydávají předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu. — 182. Nařízení o vyhledávání a dobývání živců.

180.

Vládní nařízení (III)
ze dne 11. dubna 1940
o doplnění devisorového řádu.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb.:

čl. I.

§ 24 vládního nařízení ze dne 23. června 1939, č. 155 Sb., kterým se vydává devisorový řád, se doplňuje odstavcem 7 tohoto znění:

„(7) Ustanovení předešlých odstavců platí přiměřeně, pokud podle platných předpisů místo povolení exekuce nastupuje nařízení jejího výkonu.“

čl. II.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Hácha v. r.

Ing. Eliáš v. r.

Ježek v. r.

Dr. Kratochvíl v. r.

Dr. Kalfus v. r.

Dr. Havelka v. r.

Dr. Kapras v. r.

Čipera v. r.

Dr. Krejčí v. r.

Bubna v. r.

Dr. Klumpar v. r.

181.

Vládní nařízení
ze dne 11. dubna 1940,
jímž se vydávají předpisy na ochranu života
a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb.:

HLAVA I.

Všeobecná ustanovení.

§ 1.

Rozsah platnosti.

(1) Za práce ve stlačeném vzduchu se pokládají práce, při nichž jedna nebo více osob je zaměstnáno v uzavřených prostorách, v nichž je proti vnějšímu vzduchu přetlak nejméně 0.1 kg/cm².

(2) Pracovní komory (kesony) jsou prostory, kde se pracuje při zvýšeném tlaku. K nim patří i šachty spojující pracovní komoru se vzdušnicí a sloužící pro přístup osob nebo dopravu materiálu.

(3) Osobní vzdušnice jsou prostory, kde se osoby před vstupem do prostorů se stlačeným vzduchem nebo před výstupem z nich přizpůsobují změnám tlaku vzduchu.

§ 2.

Výjimky z rozsahu platnosti.

Předpisy tohoto nařízení se nevztahují na práce v potápěčském zvonu bez vzdušnice a práce potápěčské.

§ 3.

Oznámení prací.

(1) Podnikatel jest povinen nejméně 14 dní před zahájením prací oznámiti příslušnému živnostenskému inspektorátu, že hodlá pracovat na určitém místě ve stlačeném vzduchu.

(2) Rovněž jest povinen oznámiti tomuto úřadu každou podstatnou změnu v zařízení.

§ 4.

Obsah oznámení.

Oznámení o započetí prací musí obsahovat:

a) jméno firmy (§ 3), jména odpovědného stavbyvedoucího a jeho zástupce spolu s opisy průkazů o jejich praxi (§ 5),

b) celkový přehledný plán a popis pracovních komor, šachet a vzdušnic, kompresorů a potrubí a doklad o zkouškách podle § 19,

c) přesnou polohu pracoviště,

d) přibližný počet dělníků pracujících ve stlačeném vzduchu,

e) den zahájení prací a předpokládané jejich celkové trvání,

f) nejvyšší předpokládaný přetlak vzduchu.

§ 5.

Dozor na práci.

Práce ve stlačeném vzduchu se smějí prováděti jen za dozoru spolehlivého stavbyvedoucího nebo jeho zástupce, kteří mají dostatečné zkušenosti získané praxí.

§ 6.

Stáří dělníků.

Při práci ve stlačeném vzduchu smějí býti zaměstnání toliko muži ve stáří od 20 do 40 let. Tyto věkové hranice se nevztahují na stavbyvedoucí, mistry, předáky a podobné osoby, které podle lékařského posudku jsou schopny pobytu ve stlačeném vzduchu.

§ 7.

Zdravotní dozor.

(1) Při pracích ve vzduchu stlačeném na více než 0.5 kg/cm² smějí býti zaměstnány jen osoby, které podle písemného potvrzení dozorčího lékaře jsou k tomu způsobilé.

(2) Potvrzení platí nejvýše na 12 měsíců; potvrzení buďte zaměstnavatelem uschována a předložena na požádání dozorčímu úředníku živnostenské inspekce.

(3) Přestoupí-li přetlak po dobu 14 za sebou jdoucích pracovních dnů 2 kg/cm² nebo po dobu 30 za sebou jdoucích pracovních dnů 1.3 kg/cm², musí býti po uplynutí těchto období dělníci znovu lékařsky vyšetřeni a vydáno jim potvrzení. Taková vyšetření musí býti pak opakována každý měsíc po celou dobu práce.

(4) Dělníci, kteří se uzdravili po kesonové nemoci nebo dělníci, kteří pro jinou nemoc trvající déle než den nemohli pracovat ve stlačeném vzduchu, musí býti znovu prohlédnuti, je-li přetlak vzduchu větší než 1.3 kg/cm².

(5) Podnikatel jest povinen poskytnouti k prohlídkám vhodnou, světlou a vytopitelnou místnost.

(6) Přestoupí-li přetlak v pracovní komoře po dobu více než 14 za sebou jdoucích pracovních dnů 1.3 kg/cm² neb občasně 2.0 kg/cm², musí býti na staveništi nemocniční komora. Komora musí míti vzdušnici pro vstup a výstup osob a zařízení pro podávání léků a jiných prostředků. Musí býti tak veliká, aby lékař mohl ošetřovati nemocného za zvýšeného přetlaku, a musí býti náležitě osvětlena a vytápěna. Láhev s kyslíkem musí býti vždy v zásobě.

(7) Při každé směně musí býti stále na staveništi nejméně jedna osoba, která podle výcviku a pokynů dozorčího lékaře dovede ošetřiti a poskytnouti první pomoc dělníkům, kteří onemocněli při práci ve stlačeném vzduchu. Zaměstnání těchto osob jest tak upravit, aby byly v každé chvíli pohotově.

§ 8.

Dozorčí lékař.

(1) Pro každé staveniště, na němž se bude pracovat v přetlaku větším než 0.5 kg/cm², jest podnikatel povinen přijmouti dozorčího lékaře a oznámiti živnostenskému inspektorátu jeho jméno zároveň se jménem lékaře, který jej bude zastupovati v případě zaneprázdnění.

(2) Pracuje-li se ve větším přetlaku než 1.3 kg/cm², musí dozorčí lékař nebo jeho zástupce býti v každé době dosažitelný telefonem, automobilem a pod.

(3) Je-li přetlak v pracovní komoře větší než 2.5 kg/cm², může živnostenský úřad stanovit, že dozorčí lékař nebo jeho zástupce musí býti trvale přítomen, nebo že musí býti stále připraven automobil, aby mohl býti lékař rychle přivezen.

(4) Jméno, bydliště a číslo telefonu lékařů musí být v kanceláři, ve vzdušnici a na staveništi oznámeno dobře čitelnou vyhláškou.

(5) Úkoly dozorčího lékaře jsou uvedeny v připojené příloze A.

§ 9.

Zdravotní kniha.

(1) Podnikatel jest povinen vésti zdravotní knihu, která musí obsahovati tyto údaje:

a) jméno a příjmení, den a rok narození, bydliště, den vstupu a výstupu z práce, jakož i přesné označení zaměstnání každého dělníka pracujícího ve stlačeném vzduchu,

b) den a způsob onemocnění dělníka, jakož i údaj, souvisí-li onemocnění podle náhledu dozorčího lékaře se zaměstnáním ve stlačeném vzduchu,

c) den uzdravení nebo úmrtí,

d) den a výsledek lékařských vyšetření předepsaných v § 7,

e) výsledky prohlídek pracoviště ve stlačeném vzduchu,

f) jméno dozorčího lékaře a jeho zástupce.

(2) Údaje odstavce 1, písm. a) až c) zapisuje jmenovitě určený odpovědný zaměstnanec podniku, údaje písm. d) až f) lékař. Záznamy registračních manometrů (§ 17) buďtež ukládány do zdravotní knihy. Zdravotní kniha budiž na požádání předložena úředníku živnostenské inspekce.

HLAVA II.

Provozovací zařízení.

§ 10.

Pracovní komory.

(1) Pracovní komory musí být aspoň 2 m vysoké. Stěny a strop komor musí být nepropustné a tak sestrojeny, aby spolehlivě odolaly jak vnějším, tak vnitřním tlakům.

(2) Šachty pro vstup a výstup osob musí se dáti používat bez nebezpečí. Mezi příčlemi žebříku a stěnou musí být taková vzdálenost, aby noha měla bezpečný postoj. Žebřík musí být tak široký, aby na příčli mohly být vedle sebe buď obě nohy nebo obě ruce.

(3) Vhodnými opatřeními musí být pamtováno na možnost dopravy zraněných nebo nemocnělých dělníků z pracovní komory.

(4) Pracovní komory buďte udržovány pokud možno čisté a prosty zápachu.

§ 11.

Osobní a materiální vzdušnice.

(1) Osobní vzdušnice musí mít nejméně 1.85 m volné výšky; je-li v ní pro každého dělníka místo k sedění, stačí volná výška 1.60 m. Na každou z osob, které jsou zároveň ve vzdušnici, musí připadnouti nejméně 0.75 m³ vzdušného prostoru. Dovolený počet osob budiž ve vzdušnici oznámen vyhláškou. Přesahuje-li přetlak 1.3 kg/cm², musí být ve vzdušnici dřevěné sedadlo s opěradly. Pro každého dělníka musí být připravena suchá vlněná pokrývka.

(2) Dvířka mezi vzdušnicí a pracovní komorou musí být, mimo dobu vstupu a výstupu, stále otevřena.

(3) Vstupní dvířka a dvířka mezi vzdušnicí a komorou musí být tak provedena, že jsou přetlakem vzduchu přitlačována na svá sedla.

(4) Vnitřní a vnější závěr materiálních vzdušnic (t. zv. kalhot) musí být tak zařízeny, že jest možno jeden otevřít jen tehdy, je-li druhý uzavřen.

§ 12.

Chlazení a vytápění.

(1) Vzdušnice buďte chráněny před značným zahřátím slunečními paprsky a podle potřeby ochlazovány. Za studeného počasí, je-li třeba, musí být vytápěny.

(2) Teplota vzduchu v pracovní komoře nemá klesnouti pod 10° C nebo vystoupiti nad 25° C. Je-li třeba, musí být stlačený vzduch chlazen. V komoře budiž umístěn teploměr.

§ 13.

Osvětlení a elektrické zařízení.

(1) Pracovní komory, šachty, vnitřek vzdušnic a příchody ke vzdušnicím musí být dostatečně elektricky osvětleny. Dozorce vzdušnice a předák v pracovní komoře musí mít kapesní elektrickou svítilnu.

(2) Napětí elektrického proudu pro vnitřní osvětlení prostorů s přetlakem a pro jiná zařízení v nich nesmí přesahovati při střídavém proudu 24 V, při stejnosměrném 42 V.

§ 14.

Signální zařízení.

Pracovní komory, vzdušnice, nemocniční komora a stavební kancelář musí být spojeny telefonem se strojovnou nebo jiným trva-

le obsazeným místem. Mezi pracovní komorou a vzdušnicí musí být spolehlivé dorozumívací spojení.

§ 15.

Kompresory.

(1) Do pracovních komor musí být vtlačováno pro každého dělníka nejméně 30 m³ čerstvého vzduchu za hodinu.

(2) Pro každou komoru musí být spolehlivý kompresor a nejméně jeden záložní kompresor, z nichž každý může vyrobti potřebný přetlak a dodati předepsané množství vzduchu. Použije-li se několika kompresorů, musí jich být tolik, aby stačily dvě třetiny z nich libovolně zvolených.

(3) Jsou-li oba kompresory (hlavní a záložní) poháněny elektricky, musí být ještě postaráno o náhradní pohonné zařízení, které může být při poruše v dodávce elektrického proudu uvedeno ihned v činnost (na př. výbušný nebo spalovací motor).

(4) Při přetlacích do 1 kg/cm² může být od záložních kompresorů upuštěno, je-li osobní vzdušnice tak veliká, že všichni dělníci mohou najednou vystoupiti z pracovní komory.

(5) Záložní kompresory se svým pohonem a příslušnými potrubími musí být stále udržovány v bezvadné pracovní pohotovosti, aby při poruchách mohly být uvedeny okamžitě v činnost.

§ 16.

Potrubí pro stlačený vzduch a ventily.

(1) Stlačený vzduch budiž přiváděn do každé pracovní komory nejméně dvěma samostatnými potrubími. Každé potrubí budiž na svém konci v pracovní komoře opatřeno zpětným ventilem.

(2) Kompresory musí být vzájemně tak spojeny, aby byla zajištěna při prasknutí potrubí na kterémkoli místě nebo při selhání některého kompresoru dostatečná dodávka stlačeného vzduchu.

(3) Do každého potrubí se stlačeným vzduchem musí být vložen vzdušník. Stačí společný vzdušník pro obě potrubí, byl-li vzdušník před prvním použitím podroben zkušebním komisařem parních kotlů tlakové vodní zkoušce, jaká je předepsána pro parní kotle, a byla-li při dalším používání vzdušníku zkouška opakována nejméně v časových mezidobích uvedených v § 19.

(4) Pokud možno nejbliže u každého kompresoru musí být nastavitelný pojišťovací ventil, který stačí vypustiti nejméně polovinu dodávaného vzduchu. Mezi kompresorem a pojišťovacím ventilem nesmí být uzavírací zařízení.

§ 17.

Manometry.

V každé pracovní komoře, v každé vzdušnici a ve strojovně musí být manometr. V osobní vzdušnici musí být kromě něho hodiny, aby dozorec vzdušnice mohl podle nich řídit tlak. Při přetlacích přes 2 kg/cm² musí být změny tlakové ve vzdušnici ve vztahu k času zaznamenávány samočinně registračními manometry s náležitou přesností a zřetelností. Záznamy buďte na požádání předloženy nebo zaslány dozorcím úředníku živnostenské inspekce.

§ 18.

Udržování vzduchu v čistotě.

(1) Vzduch nassávaný kompresory musí být čerstvý a čistý. Pro mazání kompresorů budiž použito pokud možno nezapáchajících mazadel. Vzduch musí procházeti odlučovačem oleje a filtrem.

(2) Na vhodném místě musí být vestavěno zařízení k vypouštění zkaženého vzduchu z pracovní komory (při práci v nepropustné půdě a při vyplňování pracovní komory). Vypouštění budiž prováděno tak, aby nedošlo k náhlému kolísání tlaku.

§ 19.

Zkoušky.

(1) Vzdušnice, šachty a vzdušníky musí být podrobeny před prvním použitím vnější prohlídce zkušebním komisařem parních kotlů; pokud možno buďtež podrobeny též vnitřní prohlídce, jakož i tlakové zkoušce vzduchem o 1 a 1/2 násobném provozovacím přetlaku. Tlaková zkouška vzduchem musí být opakována nejméně na každém třetím staveništi, při řídkém používání nejméně každé 3 roky, a nebylo-li zařízení používáno přes 3 léta, před opětovným použitím. Zkušební komisař parních kotlů může provést, má-li to pro zvláštní důvody za nutné, doplňovací zkoušku vodním tlakem ve výši 1 a 1/2 násobného provozovacího přetlaku, nejméně však přetlakem 3 kg/cm². Potvrzení o zkouškách má podnikatel uschovati a na požádání předložiti dozorcím úředníku živnostenské inspekce.

(2) Před započatím práce musí být vzdušnické potrubí se vzdušnicemi vyzkoušeno na těs-

nost vzduchem o největším tlaku, jaký možno během práce očekávat. Záznam o tom budiž rovněž na požádání předložen dozorčímu úředníku živnostenské inspekce.

§ 20.

Místnosti pro dělnictvo, oblékárny, jídelny a záchody.

(1) Poblíž osobní vzdušnice musí býti zařízena dobře vytopitelná místnost ku převlékání a od ní oddělená jídelna. Každá místnost musí býti průměrně aspoň 2,30 m vysoká a tak velká, aby na každého dělníka připadal pokud možno 1 m² podlahy. Stoly a sedadla z hoblovaného dřeva musí býti v takovém množství, aby všichni dělníci měli místo. K vytápění místností a k ohřívání jídel budiž poskytnuto vhodné zařízení. Vždy nejvýše pro tři dělníky musí býti umyvadlo. Dále budiž připraveno několik lehátek s vlněnými pokrývkami.

(2) Nepřestoupí-li přetlak 1,3 kg/cm² a jde-li jen o málo dělníků, může živnostenský úřad dovoliti po slyšení živnostenského inspektorátu, aby oblékárna a jídelna byly v jedné místnosti.

(3) Pro sušení vlhkých pracovních šatů jest zřídit zvláštní prostor se sušícím zařízením.

(4) Každému dělníku budiž poskytnuta skříňka na šaty.

(5) Poblíž dělnických místností budiž zřízen nezávadný sedadlový záchod a pissoir.

HLAVA III.

Provozovací předpisy.

§ 21.

Dozorce vzdušnice.

Vstup a výstup osob smí obstarávat jen odpovědný a zkušený dozorce vzdušnice. Dozorce nesmí své místo opustiti, dokud jeho nástupce nepřevzal službu nebo dokud nepustili všichni dělníci prostory s přetlakem. Dozorci musí přesně zachovávat služební pokyny uvedené v připojené příloze B, které jim musí býti písemně nebo tištěně vydány.

§ 22.

Poučení dělníků.

(1) Stavbyvedoucí nebo jeho zástupce má dělníky, kteří budou pracovat ve stlačeném vzduchu, zevrubně poučiti o postupu při vstupu a výstupu, o jejich chování a o nebezpečích, jaká jim hrozí při nedodržení předpisů.

Zvlášť třeba upozorniti, že ochuravělí dělníci nebo dělníci, kteří se necítí zcela zdrávi, musí se ihned odebrati k dozorčímu lékaři a že jen s jeho svolením smějí jíti do práce ve stlačeném vzduchu.

(2) Dělníci, kteří pili alkoholické nápoje, buďtež z práce vyloučeni.

(3) Požívání většího množství jídla (oběd, večeře), kouření a pití alkoholických nápojů ve stlačeném vzduchu jest dělníkům zakázati.

(4) Dělníkům budiž uloženo, aby v prostorách se stlačeným vzduchem dbali o největší čistotu.

(5) Každému dělníku budiž vydáno tištěné (písemné) poučení uvedené v připojené příloze C, jímž se má řídit.

§ 23.

Vstup a výstup.

(1) Před vstupem osob ze vzdušnice do pracovního prostoru budiž tlak pomalu zvyšován tak, aby u nikoho nevznikaly potíže. Dozorce vzdušnice má se o tom ujistiti dotazováním. Zpravidla nebudiž tlak zvyšován rychleji než 0,2 kg/cm² za minutu. Při vstupu osob, které po prvé vstupují, budiž tlak zvyšován nejvýše o 0,1 kg/cm² za minutu.

(2) Při výstupu ze vzdušnice do volného prostoru musí snižování tlaku ve vzdušnici trvati nejméně:

do 0,5 kg/cm ² přetlaku 5 minut			
při 1,0	„	„	10 „
„ 1,5	„	„	21 „
„ 2,0	„	„	35 „
„ 2,5	„	„	50 „
„ 3,0	„	„	70 „
„ 3,5	„	„	90 „

(3) Při přetlacích mezi uvedenými hodnotami jest příslušné doby výstupu stanoviti interpolací.

(4) Práce v přetlaku větším než 3,5 kg/cm² nesmějí býti prováděny.

(5) Snižování tlaku při výstupu musí se prováděti pomalu a opatrně podle manometru a hodin. Při přetlacích přes 1,3 kg/cm² budiž však nejdříve tlak snížen asi po 0,2 kg/cm² v minutě na polovinu a zbývající čas pak věnován velmi pomalému snižování zbytku přetlaku, zejména v posledních 0,5 kg/cm².

(6) Pro vstup a výstup osob smí se používatí jen čerstvého vzduchu.

(7) U osob, které se zdržují jen přechodně ve stlačeném vzduchu, aniž by vykonávaly fyzickou práci (inženýři, lékaři a j.), mohou

býti shora uvedené doby sníženy nejvýše na polovinu, jestliže pobyt v pracovní komoře netrval přes hodinu a jsou-li tyto osoby na stlačený vzduch zvyklé. Nejsou-li tyto obě podmínky splněny, musí býti předepsané doby dodrženy.

(8) Dozorci vzdušnice smí se uchýliti od předepsaných dob pro výstup, nejde-li o případ uvedený v příloze B, čís. 9, pouze při nebezpečí za nepředvídaných okolností ohrožujících život jedné nebo více osob a má o tom zpravit neprodleně lékaře.

§ 24.

Pracovní doba.

(1) Pracovní doba jednotlivých pracovních směn nesmí během 24 hodin přestoupiti při přetlaku do 0.5 kg/cm² sedm hodin, při přetlaku přes 0.5 kg/cm² do 1.8 kg/cm² šest hodin, při přetlaku přes 1.8 kg/cm² do 2.5 kg/cm² pět hodin, při přetlaku přes 2.5 kg/cm² a více čtyři hodiny.

(2) Doba vstupu a výstupu se počítá do uvedené pracovní doby.

(3) Činí-li pracovní doba více než čtyři hodiny, jest zaměstnancům poskytnouti přestávky v práci ve výměře celkem aspoň půl hodiny. Doba přestávky počítá se do pracovní doby. Mezi jednotlivými pracovními směny musí býti zaměstnancům poskytnuta přestávka aspoň dvanáct hodin.

(4) Nově zaměstnaní dělníci, kteří ještě ve stlačeném vzduchu nepracovali, buďtež přibírání ihned k počátečním pracím, aby tlaku poněáhlu přivykali. Je-li třeba zaměstnati takové dělníky při větším přetlaku než 0.5 kg/cm², směji býti prvé dva dny zaměstnání ve stlačeném vzduchu nejvýše polovinu uvedené doby; nemají-li při tom obtíží, mohou býti dále zaměstnáváni již jako ostatní dělníci.

§ 25.

Horké nápoje pro dělnictvo.

Dělnictvu budiž podnikatelem poskytován bezplatně horký čaj nebo káva.

§ 26.

Odstřelování (trhání) v pracovní komoře.

(1) K trhání v pracovní komoře smí býti použito jen bezpečných výbušin.

(2) Výbušiny a rozbušky nesmějí býti dopravovány do pracovní komory současně touž

osobou. Odpalovati smí se jen elektrickým proudem.

(3) Před odstřelením musí dělnictvo opustiti pracovní komoru; je dovoleno, aby zůstalo ve vzdušnici při zavřeném poklopu proti pracovní komoře. Při střelení za současného vypuštění vzduchu musí všechno dělnictvo vystoupiti i ze vzdušnice.

(4) Po odstřelení musí býti pracovní komora dobře vyvětrána a dokud se tak nestalo, musí býti práce přerušena. Po vyvětrání nechť vstoupí do pracovní komory nejdříve jeden dělník přivázaný na laně, jehož horní konec je uvázan na horní příčli vstupního žebříku, po chvíli za ním druhý dělník rovněž tak přivázaný, při čemž musí třetí dělník sestupující dělníky pozorovati ze vzdušnice a býti s nimi ve spojení, aby, kdyby bylo toho třeba, mohl jim pomoci.

§ 27.

Vyhlášky.

(1) V místnosti pro dělníky pracující ve stlačeném vzduchu (§ 20) a v kanceláři musí býti vyvěšen čitelný výtisk tohoto nařízení s jeho přílohami.

(2) U vchodu do osobní vzdušnice budiž umístěna tato výhláška:

„Poučení.

Při přetlacích větších než 0.5 kg/cm² jest vstup do pracovní komory bez lékařského ověření zakázán.

Máte-li rýmu nebo necítíte-li se zcela zdravý, nevstupujte do stlačeného vzduchu.

Pití alkoholických nápojů a kouření je zakázáno.

Doba pro výstup nesmí býti zkrácena.“

(3) V osobní vzdušnici jest kromě vyhlášky o dovoleném počtu osob (§ 11) a kromě adres lékařů (§ 8) vyvěsiti ustanovení o vstupu a výstupu, uvedená v § 23, odst. 1 až 6.

§ 28.

Další opatření a výjimky.

(1) Předpisy tohoto nařízení není dotčeno oprávnění živnostenského inspektorátu požadovati další opatření pro ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu, objeví-li se toho potřeba, ani oprávnění jiných úřadů nařizovati taková opatření podle platných předpisů.

(2) Vyžadují-li toho zvláštní okolnosti, nebo jde-li o práce nepatrného rozsahu, může k návrhu příslušného živnostenského inspek-

torátu ministerstvo sociální a zdravotní správy povoliti v jednotlivých případech výjimky z předpisů tohoto nařízení.

HLAVA IV.

§ 29.

Trestní ustanovení.

Jednání nebo opominutí proti předpisům tohoto nařízení nebo předpisům podle něho vydaným trestají okresní úřady pokutou do 20.000 K nebo vězením do 6 týdnů, nejde-li o čin soudně trestný. Byla-li uložena pokuta, buď pro případ její nedobytnosti uložen zároveň náhradní trest vězení podle míry zavinení v mezích sazby trestu na svobodě.

§ 30.

Odchytky pro práce podléhající dozoru báňských úřadů.

(1) Při pracích podléhajících dozoru báňských úřadů platí tyto odchytky:

1. Kde se v tomto nařízení stanoví příslušnost živnostenského úřadu nebo živnostenského inspektorátu, nastupuje příslušnost báňského revírního úřadu.

2. Povolování výjimek z předpisů tohoto nařízení podle § 28, odst. 2 přísluší ministerstvu veřejných prací.

3. Trestní řízení podle § 29 provádí báňské hejtmanství.

(2) Pokud toto nařízení nestanoví jinak, postupují báňské úřady podle předpisů obecného horního zákona a předpisů jej měnících a doplňujících.

(3) Ustanovení zákona ze dne 10. července 1934, č. 178 Sb., o báňské inspekci, zůstávají nedotčena.

§ 31.

Závěrečná ustanovení.

Toto nařízení nabývá účinnosti měsíc po vyhlášení; provede je ministr sociální a zdravotní správy, a pokud jde o práce podléhající dozoru báňských úřadů, ministr veřejných prací v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Hácha v. r.

Ing. Eliáš v. r.

Ježek v. r.

Dr. Kalfus v. r.

Dr. Kapras v. r.

Dr. Krejčí v. r.

Dr. Klumpar v. r.

Dr. Kratochvíl v. r.

Dr. Havelka v. r.

Čipera v. r.

Bubna v. r.

Příloha A.

(K § 8, odst. 5.)

Služební pokyny pro dozorčího lékaře.

(§ 8, odst. 5 vládního nařízení ze dne 11. dubna 1940, č. 181 Sb., jímž se vydávají předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu.)

§ 1.

Úkoly.

Dozorčí lékař jest zejména povinen, aby:

1. vyšetřil dělníky, kteří mají pracovati ve stlačeném vzduchu, zjistil jejich způsobilost k ní a vydal jim potvrzení, že mohou býti podrobeni zkoušce ve vzdušnici za přetlaku, jaký je v pracovní komoře,

2. vydal dělníkům, kteří při zkoušce ve stlačeném vzduchu dobře obstáli, definitivní potvrzení o tom s datem vyšetření a s předepsanou dobou platnosti (§ 7, odst. 1 a 2), po př. prodloužení tohoto potvrzení, avšak jen po opětovném vyšetření,

3. prováděl opětovná vyšetření a vydával příslušná potvrzení (§ 6, § 7, odst. 3 a 4),

4. poskytl pomoc při onemocnění způsobeném prací ve stlačeném vzduchu a při úrazech,

5. zaučil dozorce vzdušnice a osoby uvedené v § 7, odst. 7 v první pomoci a dohlížel na ně,

6. vstoupil nejméně dvakrát měsíčně do pracovní komory a přezkoumal zdravotní podmínky práce v ní,

7. přesvědčil se nejméně jednou týdně o tom, že všechna zařízení a opatření pro ochranu zdraví dělníků na staveništi jsou v řádném stavu a je jich správně používáno (§§ 7, 12, 13, 17, 18, 20 a 22),

8. zapisoval výsledky vyšetření dělníků a výsledky své dozorčí činnosti do zdravotní knihy předepsané v § 9,

9. zasílal každého týdne příslušnému živnostenskému inspektorátu seznam všech jím pozorovaných případů onemocnění způsobených prací ve stlačeném vzduchu s oznámením doby trvání a ukončení nemoci,

10. oznámil příslušnému živnostenskému inspektorátu přestupky zdravotních předpisů nařízení, které se mu nepodařilo přímo odstraniti,

11. podával na vybídnutí zprávy o zdravotních věcech dělníků příslušným úřadům nebo ústavům.

§ 2.

Vyšetřování dělníků.

1. Při vyšetřování dělníků, kteří mají pracovat ve stlačeném vzduchu, budiž věnována zvláštní pozornost orgánům oběhu krevního a dýchacího ústrojí.

2. Jako neschopné pro uvedené práce buďte vyloučeny všechny osoby trpící: všeobecnou tělesnou slabostí, otylostí, tělesnými vadami ztěžujícími dýchání (na př. pohrudničními srůsty a pod.), onemocněním nebo následky onemocnění dýchacích orgánů, nemocemi srdce, ledvin, močového měchýře, zvýšeným krevním tlakem, chorobami zažívacích ústrojů, uší, kloubů, zánětem nervů (ischias), reumatickými potížemi, kýlou (tříselnou, břišní a pod.), nakažlivými nemocemi (i pohlavními), jakož i alkoholici.

3. Dále jest vyloučiti dělníky, kteří trpí hnisavým nosním katarem nebo afekcemi sluchovodu, dělníky s jízvami na ušním bubínku nebo jinými onemocněními, jež podporují škodlivé účinky stoupajícího tlaku na sluchový orgán.

4. Ku práci ve stlačeném vzduchu nelze dále připustiti dělníky, kteří při dodržování všech ochranných předpisů trpí trvalým hučením nebo silnými bolestmi v uších. Dělníci, kteří bývají již při nepatrném přetlaku nebo po zkrácené pracovní směně stíženi kesenovou nemocí, nehodí se rovněž ku práci ve stlačeném vzduchu.

5. Již při lékařském vyšetřování jest dělníky upozorniti, že mají se ihned odebrati k lékaři, budou-li při práci ve stlačeném vzduchu stíženi jakýmkoli náhlým onemocněním.

§ 3.

Vyšetřování dělníků po onemocnění.

1. Dělníci, kteří onemocněli při práci ve stlačeném vzduchu, smějí nastoupiti k této práci jen po opětovném vyšetření. Bylo-li onemocnění vážné nebo opakovalo-li se lehčí onemocnění několikrát, jest dotčené dělníky z práce ve stlačeném vzduchu zcela vyloučiti.

2. Dělníky, kteří onemocněli zánětem nosní sliznice (rýmou), chorobami ušního nebo zažívacího ústrojí, jest vyloučiti z práce ve stlačeném vzduchu po dobu trvání nemoci.

3. Dělníci, kteří nemohli pro jinou nemoc trvající déle než den pracovat ve stlačeném vzduchu, musí býti před nástupem práce znovu vyšetřeni, je-li přetlak větší než 1.3 kg/cm².

§ 4.

První pomoc při náhlých onemocněních.

Při nehodách a náhlých onemocněních způsobených prací ve vyšším přetlaku vzduchu (§ 7, odst. 6) musí dozorcí lékař ošetřovati onemocnělého v nemocniční komoře za nejvyššího přetlaku vzduchu, kterému byl vystaven v pracovní komoře, a to tak dlouho, až jsou patrné příznivé účinky na průběh onemocnění. Doba výstupu onemocnělého z nemocniční komory budiž prodloužena nad předepsanou mez.

Příloha B.

(K § 21.)

Služební pokyny pro dozorce vzdušnice.

(§ 21 vládního nařízení ze dne 11. dubna 1940, č. 181 Sb., jímž se vydávají předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu.)

1. Dozorce vzdušnice nesmí osobní vzdušnici opustiti, dokud jeho nástupce není přítomen nebo dokud všechny osoby neopustily pracovní komoru a vzdušnici.

2. Dozorce vzdušnice smí dovoliti vstup do prostorů s přetlakem, nehledě ke vstupům na zkoušku, jen těm osobám, které jsou k tomu oprávněny. Má se přesvědčiti, že každému dělníku bylo vydáno lékařem podepsané a datem opatřené potvrzení způsobilosti.

3. Opilým osobám, jakož i těm, které zřejmě lihové nápoje požíly nebo mají při sobě, budiž zamezen vstup do prostorů s přetlakem.

4. Dozorce vzdušnice jest odpovědným za to, že kromě něho nikdo nebude obsluhovati vzdušné tlakové kohouty a najednou že nebude vstupovati ani vystupovati více osob, než jest přípustno podle vyhlášky ve vzdušnici.

5. Dozorce vzdušnice jest odpovědným za přesné dodržování dále uvedených ustanovení pro sestup a výstup.

a) Před vstupem osob ze vzdušnice do pracovního prostoru budiž tlak zvyšován tak pomalu, aby se u nikoho nedostavily potíže. Do-

zorce vzdušnice má se o tom ujistiti dotazováním.

b) Při výstupu ze vzdušnice do volného prostoru musí snižování tlaku trvati nejméně:

do 0.5 kg/cm ² přetlaku	5 minut
při 1.0 „ „	10 „
„ 1.5 „ „	21 „
„ 2.0 „ „	35 „
„ 2.5 „ „	50 „
„ 3.0 „ „	70 „
„ 3.5 „ „	90 „

c) Při přetlacích mezi uvedenými hodnotami jest příslušné doby výstupu stanoviti interpolací.

d) Práce ve stlačeném vzduchu na více než 3.5 kg/cm² nesmějí býti prováděny.

e) Při výstupu jest snižovati tlak přesně podle manometru a hodin. Při tlacích přes 1.3 kg/cm² budiž tlak snižován asi po 0.2 kg/cm² v minutě až na polovinu. V době zbývající k ukončení výstupu musí býti tlak snižován jen velmi pozorně a pomalu. Zejména snížení tlaku s posledních 0.5 kg/cm² na nulu musí se prováděti zvlášť pomalu.

f) Kolísá-li tlak na pracovišti buď přitokem, zátopou nebo vlnami velké vody nepravidelně kolem plynoucím, musí doba výstupu odpovídati právě jsoucím pracovnímu tlaku.

g) Během vystupování jest pečovati o přívod čerstvého vzduchu.

6. Dozorce vzdušnice smí se uchýliti od předepsaných dob pro výstup, nejde-li o případ uvedený v čís. 9, pouze při nebezpečí za nepředvídaných okolností ohrožujících život jedné neb více osob a má o tom zpraviti neprodleně lékaře. Vystoupivší dělníky jest v takovém případě dáti do nemocniční komory se stejným tlakem, jaký byl v pracovní komoře, a potom je opatrně vypustiti za předepsaných dob a tlaků.

7. Klesá-li při uzavřeném výstupním ventilu pro jeho netěsnost přetlak rychleji, než jest v předepsaných dobách dovoleno, musí dozorce vzdušnice doplňováním čerstvým vzduchem dosáhnouti, aby výstupní doby byly dodrženy za všech okolností.

8. Osoby, které mají po prvé vstoupiti do prostoru se stlačeným vzduchem nebo mají z něho vystoupiti, má dozorce vzdušnice poučiti, jak se mají zachovati, a má zařídit, aby se zdržovaly v jeho blízkosti.

9. Je-li některá osoba při sestupu stížena bolestmi v uších, v krajině čelní nebo jinou nevolností, má dozorce vzdušnice ihned zastaviti přívod vzduchu.

Nezmenší-li se po několika minutách potíže, má postiženého nechat vystoupiti a poslati v doprovodu k dozorčímu lékaři. V tomto případě nemusí býti dodržena ustanovení o dobách výstupu.

10. Objeví-li se u některého dělníka při výstupu známky onemocnění, jest ihned uzavříti kohouty potrubí na vypouštění vzduchu. Nezlepší-li se stav postiženého, budiž tlak ve vzdušnici opět zvětšen na pracovní tlak. Dozorce vzdušnice má zpraviti o tom dozorčího lékaře a nemocného zvlášť opatrně vypustiti.

11. Osoby, které při práci ve stlačeném vzduchu onemocní nebo se zraní, má dozorce vzdušnice dopraviti ven s nutným doprovodem a zvlášť opatrně a ještě před výstupem o tom zpraviti lékaře.

12. Jména osob s příznaky onemocnění kešonovou nemocí jest neprodleně hlásiti odpovědnému zaměstnanci určenému k vedení zápisů ve zdravotní knize.

13. Každé poškození vzdušnice nebo jejího zařízení (dveří, kohoutů, manometrů, hodin, telefonu atd.) má dozorce vzdušnice ihned hlásiti stavbyvedoucímu.

14. Onemocní-li dozorce vzdušnice, má ihned svého nejbližšího představeného žádati za ustanovení zástupce.

Příloha C.

(K § 22, odst. 5.)

Poučení pro dělníky pracující ve stlačeném vzduchu.

(§ 22, odst. 5 vládního nařízení ze dne 11. dubna 1940, č. 181 Sb., jímž se vydávají předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu.)

1. Práce ve stlačeném vzduchu může vyvolati poruchy zdravotního stavu člověka, jako bolesti svalů a údů, ochrnutí, bezvědomí; při neopatrném počínání může také uvésti v nebezpečí i život. Proto smějí býti zaměstnáváni při těchto pracích jen zcela zdraví muži ve stáří od 20 do 40 let.

2. Při pracích ve vzduchu stlačeném na více než $0,5 \text{ kg/cm}^2$ smějí býti zaměstnány jen osoby, které podle písemného potvrzení dozorčího lékaře jsou k tomu způsobilé. Potvrzení platí nejvýše na 12 měsíců.

Přestoupí-li přetlak po dobu 14 za sebou jdoucích pracovních dnů 2 kg/cm^2 nebo po dobu 30 za sebou jdoucích pracovních dnů $1,3 \text{ kg/cm}^2$, musí býti po uplynutí těchto období dělníci znovu lékařsky vyšetřeni a vydáno jim potvrzení. Taková vyšetření musí býti pak opakována každý měsíc po celou dobu práce.

Dělníci, kteří se uzdravili po kesonové nemoci nebo dělníci, kteří pro jinou nemoc trvající déle než den nemohli pracovat ve stlačeném vzduchu, musí býti znovu prohlédnuti, je-li přetlak vzduchu větší než $1,3 \text{ kg/cm}^2$.

3. Dělníkům zaměstnaným ve stlačeném vzduchu doporučuje se nositi lehké vlněné prádlo jakož i nepromokavou obuv.

4. Požívání většího množství jídla (oběd, večeře) ve stlačeném vzduchu jest zakázáno. Práce nesmí býti nastoupena ani s prázdným, ani s přeplněným žaludkem; obě jest příčinou potíží.

5. Pití alkoholických nápojů podporuje vznik onemocnění ze stlačeného vzduchu. Opilým osobám nebo osobám, které zřejmě požíly alkoholických nápojů, nesmí dozorce vzdušnice dovolit vstup do pracovní komory.

Kouření a pití alkoholických nápojů jest zakázáno ve všech prostorách se stlačeným vzduchem.

6. Vstup do prostorů se stlačeným vzduchem jest nebezpečný při každé nevolnosti a velmi škodlivý při onemocnění rýmou, bolestech v uších, jakož i při žaludečních a střevních onemocněních.

7. Vstup do pracovní komory jest dovolen jen za přítomnosti dozorce vzdušnice, který musí přísně dbáti na dodržení předpisů. Jeho pokynů jest uposlechnouti. Jakýkoli pokus o zkrácení doby sestupu neb výstupu jest odmítnouti s ohledem na nebezpečí pro zdraví.

8. Kohouty tlakových vzduchovodů smí obsluhovati jen dozorce vzdušnice. Neoprávněné zacházení s kohouty tlakových vzduchovodů může přivoditi všem zaměstnaným veliké nebezpečí pro zdraví.

9. Kdo při vstupu pocituje obtíže v uších, pokus se je odstraniti polykáním, pohyby nebo mohutným vdechováním. Nestačí-li to, zavří ústa, stiskni nos a tlač vzduch nadmu-

tím tváří z vnitřku proti ušním bubínkům. Kdo cítí nevolnost, hlas se ihned u dozorce vzdušnice, který může zastaviti přívod stlačeného vzduchu.

10. Kdo cítí při práci nevolnost, hlas se u dozorce vzdušnice, abys mohl býti ihned vypuštěn ven. Před výstupem jest obléci teplý oděv.

11. Kdo cítí při výstupu nevolnost, hlas se ihned u dozorce vzdušnice, který, je-li nutno, může opět přetlak vzduchu zvýšiti.

12. Po výstupu doporučuje se okamžitě se převléci a za mírných pohybů pít kávu nebo čaj. Úplný klid nebo tělesná námaha bezprostředně po výstupu škodí.

13. Kdo cítí později nevolnost, vstup do nemocniční komory nebo, kde komora není, do osobní vzdušnice pod tlak. Kdo pracovní místo již opustil, navrať se neprodleně zpět. Není-li to možno a je-li povolán jiný lékař, jest o tom zpravit pokud možno nejdříve stavbyvedoucího a dozorčího lékaře.

14. Kdo již onemocněl kesonovou nemocí, smí znovu počítí pracovat ve stlačeném vzduchu jen, byl-li uznán za způsobilého při nové lékařské prohlídce.

15. Každý pečuj o to, aby pracovní komory a vzdušnice byly čisté. Tělesných vyprazdňování jest se v obou prostorách pokud možno vystríhati.

182.

Vládní nařízení ze dne 8. května 1940 o vyhledávání a dobývání živíc.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb.:

§ 1.

(1) Vyhledávání a dobývání živíc ve skupenství pevném, tekutém a plynném, zejména zemního vosku, asfaltu, ropy a zemního plynu, jakož i hornin, které lze pro jejich obsah živíc podle rozhodnutí báňského úřadu technicky zužitkovati, přísluší výhradně Protektorátu Čechy a Morava.

(2) Na živičné uhlí se toto nařízení nevztahuje.